

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Вісник № 4
кафедри педагогіки початкової освіти

Професійний розвиток педагога

Збірник наукових праць викладачів, студентів
педагогічного факультету РДГУ та вчителів загальноосвітніх шкіл

Матеріали II регіонального науково-практичного семінару
«Сучасний вчитель початкових класів: взаємодія ВНЗ та школи»
1 грудня 2011 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

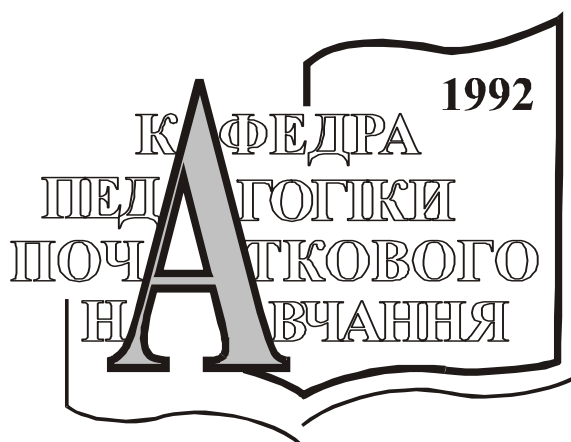
Вісник № 4
кафедри педагогіки початкової освіти

Професійний розвиток педагога

Збірник наукових праць
викладачів, студентів педагогічного факультету РДГУ
та вчителів загальноосвітніх шкіл

Матеріали II регіонального науково-практичного семінару
«Сучасний вчитель початкових класів: взаємодія ВНЗ та школи»

1 грудня 2011 року

РІВНЕ-2011

УДК 37:371:372:373:374:376:379

Вісник кафедри педагогіки початкової освіти. Матеріали II регіонального науково-практичного семінару «Сучасний вчитель початкових класів: взаємодія ВНЗ та школи» - № 4. – Рівне: РДГУ, 2011.- 202 с.

Упорядник: Тетяна Євстафіївна Колупаєва, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету

Рецензент: Павелків Роман Володимирович, доктор психологічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи Рівненського державного гуманітарного університету, академік АН вищої школи України

Комп'ютерний набір та верстка: Шурин Олена Іванівна

У збірнику подаються статті, повідомлення, тези викладачів, студентів, аспірантів кафедри педагогіки початкового навчання та вчителів шкіл. Представлена тематика розроблена з урахуванням сучасного вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду, досягнень педагогічної та психологічної науки. Матеріали збірника були представлені на науково-педагогічному семінарі, "Сучасний вчитель початкових класів: взаємодія ВНЗ та школи", проведеного кафедрою педагогіки початкової освіти за участю вчителів шкіл, завучів, представників міського управління освіти. Матеріали збірника розраховані на викладачів, студентів психолого-педагогічних спеціальностей.

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Рекомендовано до друку рішенням кафедри педагогіки початкової освіти протокол № 3 від 15.11.2011 р.

бесіди з дітьми на тему: “Чи легко бути татом та мамою?”. Заключним етапом нашої роботи було проведення круглого столу на тему “Хлопчики та дівчатка як майбутні чоловіки та жінки”.

З метою підвищення гендерної культури батьків учнів початкової школи важливе значення має як фронтальна, так і диференційована робота з окремими сім'ями, в ході якої ми застосовували тематичні доповіді, лекторії, рекомендації для батьків. Підвищення гендерної культури батьків включає:

- повідомлення їм певного кола знань, які могли забезпечити розуміння важливості гендерного підходу до диференційованого виховання різної статі в сім'ї;
- озброєння батьків конкретними методами цього виховання і вмінням їх реалізовувати на практиці.

Висновки. На заключному етапі соціально-педагогічної діяльності між батьками відбувся обмін досвідом з гендерного виховання молодших школярів; вони зазначили, що в сім'ях почали відбуватися певні зміни: у дітей змінилося ставлення до батьків (в кращу сторону), вони стали більш уважними до інших, діти почали допомагати, а спільна діяльність татусів і синів, матерів і дочок сприяє ще більшому зближенню з дітьми. Отже, проведена нами соціально-педагогічна робота з учнями та їх батьками з гендерного виховання молодших школярів, виявилася ефективною.

Список літератури:

1. Говорун Т.В., Кікінеджи О. Стать та сексуальність: психологічний ракурс. Навч. посібник. – Тернопіль: Богдан, 1999. – 384с.
2. Говорун Т.В., Шарган О.М. Батькам про статеве виховання дітей. – К.: Рад. школа, 1990. – 160 с.
3. Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины. – СПб.: Питер, 2002. – 544с.
4. Каган В.Е., Исаев Д.Н. Половое воспитание детей: Медико-психологические аспекты. – Изд. 2-е перераб. И доп. – Л.: Медицина, 1998. – 160с.
5. Колесов Д.В. Беседы о половом воспитании. – М.: „Педагогика”, 1980.
6. Колесов Д.В., Сельверова Н.Б. Физиолого-педагогические аспекты полового созревания. – М.: Педагогика, 1978. – 224с.
7. Кон И.С. Психология половых различий // Вопросы психологии. – 1981. -№2. – С. 47-57.
8. Кравець В.П. Гендерна педагогіка. Навчальний посібник. – Тернопіль: Джура, 2003. – 416с.
9. Кравець В.П. Діяльність шкільного психолога з дошлюбної підготовки школярів. – Тернопіль, 1997. – 163с.
10. Титаренко Т. Поняття „стать” у психології особистості // Психолог. – 2003. – лютий №6. – С.13-15.
11. Титаренко Т.М. Хлопчики та дівчатка: психологічне становлення індивідуальності. – К.: Знання, 1989. – 48с.

*Суржук Тетяна Борисівна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії та методик початкового навчання РДГУ*

До питання про зміст і організацію педагогічної практики в умовах модернізації системи підготовки вчителів початкової школи

Підвищення відповідальності педагогічних вищих навчальних закладів за якість підготовки майбутніх вчителів обумовлено вимогами до вчителя, що змінюються в умовах модернізації освіти.

Педагогічна практика відіграє найважливішу роль у професійній підготовці студентів і розглядається у наукових дослідженнях як засіб підготовки майбутнього вчителя до інноваційної діяльності (В.Загвязінський, І.Карпачова, С.Рубінштейн, С.Сластьонін), як значуща складова особистісно зорієнтованої системи професійно-педагогічної освіти (О. Бондаревська, С.Косарецький, Л.Романишина). Проблеми вдосконалення педагогічної практики присвячені праці Г.Коджаспірової, Л.Манчуленко, Т.Мишківської, В.Чепікова та інших. Підготовка студентів в умовах класичного університету досліджувалася Л.Бондаревим, О.Глузманом та іншими. Однак останнім часом належної уваги педагогічній практиці не надається. В навчальному плані університету простежується тенденція до скорочення часу, що відводиться на практику. Частково оновлюються її зміст, методи і форми організації.

Причин такого відношення до педагогічної практики можна назвати декілька. Однією з них є зміна мотивації як у абітурієнтів, так і у студентів. Сьогодні далеко не всі випускники по закінченню університету ідуть працювати в школу, й не тільки з власних міркувань, але й у зв'язку з проблемами працевлаштування. Тому частина студентів із самого початку не налаштовує себе на педагогічну діяльність. Відсутність професійної орієнтації викликає формальне ставлення студентів до педагогічної практики.

Є труднощі з підбором базових шкіл у зв'язку з високою оплатою роботи вчителів за керівництво педпрактикою. Директори та їхні заступники не хочуть брати на себе додаткове навантаження. Іноді в школі немає можливості показати студентам те, що вимагається за програмою.

Разом з тим досвід плідної співпраці університету та шкіл, що базується на розумінні необхідності різнобічної, взаємовигідної спільної роботи з підготовки майбутнього вчителя існує. В наш час помітними є зміни в оцінці ролі педпрактики, університет і школа починають встановлювати контакти в організації

практики на новій основі. Частіше керівники шкіл стали бачити у взаємодії з університетом насамперед можливість підвищення кваліфікації своїх вчителів і вихователів. Запрошуючи студентів на практику, вони розраховують на те, що разом з практикантами до школи придуть нові ідеї, технології. Не викликає сумніву, що такі директори шкіл, завучі міркують логічно і стратегічно правильно.

Однак потрібно підвищити відповідальність університету за підготовку студентів до педагогічної практики.

Мова йде про те, що необхідно зробити викладання більш цілеспрямованим, зорієнтованим на педагогічну діяльність. Допомогти у цьому може зворотній зв'язок: аналіз безпосередніх шкільних спостережень студентів, їхньої практичної діяльності в процесі аудиторних занять дозволить викладачам всіх дисциплін забезпечити більш свідоме засвоєння базових знань і розуміння студентами їхньої необхідності. Для того, щоб підвищити роль практики, максимально використовувати її потенціал у професійній підготовці вчителів, бажано мати на факультеті координаційний центр, як це має місце в педагогічних коледжах.

Життя вимагає, щоб педагогічна практика наповнювалася новим змістом і організаційними підходами. Якщо в загальноосвітній школі сьогодні все частіше перевага надається розвивальним технологіям навчання і виховання дітей, то й в університеті потрібно відходити від традиційного пояснювально-репродуктивного навчання.

У зв'язку з цим можна запропонувати викладачам різних дисциплін розробити серію завдань проблемного характеру зі своїх предметів, виконання яких вимагатиме безпосередніх спостережень студентів за діяльністю вчителів і стосунками учнів, що складаються сьогодні в шкільних колективах. Такі завдання виконуються студентами 2 - 4 курсів у межах вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання української мови в початкових класах». Лабораторні заняття зі студентами зазначених курсів проводяться в школах досвідченими вчителями. Під час спостережень майбутні фахівці мають аналізувати уроки навчання грамоти, читання, української мови, розвитку зв'язного мовлення. Обов'язковою умовою при цьому є використання навчально-методичного посібника «Зміст, дидактичні структури та методичне забезпечення уроків у початкових класах (психологічні та педагогічні аспекти)» за редакцією професора Коваль Г.П.

У практиці підготовки майбутніх учителів до проведення уроків у школі спостерігається типовий недолік: від теорії переходять одразу до практики складання конспектів, обминаючи етап оволодіння технологією застосування одержаних знань про урок. Внаслідок цього студент неспроможний послідовно, в повній системі враховувати комплекс тих вимог, про які дізнається від викладача у теоретичному курсі методики. Подоланню цього недоліку не сприяють і численні вправлення в складанні конспектів уроків. Таким чином оволодіння методикою уроку перетворюється в тривалий процес. Отже, вкрай необхідні чіткі орієнтири на застосування одержаних знань, умінь і навичок з методики в системі уроку, на оволодіння технологією опрацювання конспектів уроків. Опрацьовані дидактичні структури уроків орієнтують на оптимальний урок, втілюють провідні ідеї навчальних програм, сучасні вимоги до уроку та до змісту кожного етапу. У них чітко визначаються загальнодидактичні та спеціальні вимоги. Подані в посібнику дидактичні структури уроків опрацьовані викладачами кафедр педагогічного факультету з усіх навчальних дисциплін початкових класів. Започатковані дидактичні структури такого характеру, змісту та спрямування професором Г.П. Коваль.

Аналіз керівництва педагогічною практикою на факультеті засвідчує, що проблема діяльності, спрямованої на осмислення своїх власних дій являє певну складність для студентів-практикантів. Вивчаючи записи студентів, що зроблені під час спостереження уроків, переконуємося у невмінні практикантів формулювати свої зауваження, висновки, оцінки побаченого. Ось чому на нарадах методистів звертається велика увага на необхідність навчання практикантів робити аналіз відвіданих уроків і самоаналіз проведених уроків.

Під час вивчення курсу «Методика вивчення елементів фонетики, графіки, словотвору, граматики, орфографії, лексикології в початкових класах» студенти мають оволодіти такими знаннями і вміннями: розкривати мету і завдання кожного розділу, його змісту, знати основні теоретичні засади методики, зв'язок їх з науковими положеннями педагогіки і психології, шкільними програмами з рідної мови; характеризувати принципи, методи, прийоми розкриття суті певних мовних чи мовленнєвих явищ; знати вимоги програм загальноосвітньої школи для 1 – 4 класів з кожного розділу навчання української мови; вміти застосовувати методику опрацювання системи вправ під час вивчення певних мовних, мовленнєвих явищ; здійснювати порівняльний аналіз ефективності виконання вправ на різних етапах навчання; обґрунтовувати доцільність їх використання під час формування, засвоєння і закріплення знань учнями; здійснювати спостереження й аналіз показових уроків досвідчених учителів базових шкіл; самостійно готуватись до проведення уроків різних типів; добирати й застосовувати дидактичні матеріали, виготовляти засоби унаочнення; ознайомлюватись з методичною літературою, вміти її творчо опрацьовувати, застосовувати у роботі. Всі свої знання й уміння студенти узагальнюють, складаючи характеристики ідеального вчителя української мови у початкових класах і реального, такого, якого вони побачать у школі. На практичних заняттях в університеті характеристики необхідно порівняти, розглянути те, що збігається й розбіжності, при цьому виявити різні точки зору. Після цього запропонувати розробити й обговорити особисті плани самовдосконалення на майбутній період (наприклад на півроку). Виконання подібних завдань дозволить індивідуалізувати професійну підготовку студентів, що відповідає сучасним вимогам.

Не менш конструктивний і творчий характер мали б завдання:

- познайомитися з творчою лабораторією вчителя (календарно-тематичне планування уроків рідної мови, використання тих чи інших форм, методів, засобів педагогічної діяльності; системою дій, що підвищують ефективність навчання);
- скласти, користуючись програмою з української мови, тематичний план вивчення мови на I семестр для 4 класу за поданим порядком: тема; мета; опорні поняття; між предметні зв'язки; рекомендована література;
- реалізуючи принцип диференціації навчання, розробити різні за складністю завдання до вивчення однієї теми з мови;
- дотримуючись принципу науковості, скласти питання узагальнюючої бесіди про займенник (4 клас);
- дібрати чотири вправи з фразеології, які б забезпечували реалізацію трьох освітніх функцій (навчання, виховання, розвитку) на уроках української мови;
- підготуватися до рольової гри. Ви прагнете активізувати думку учнів під час вивчення теми «Культура мовлення і культура спілкування»;
- скласти алгоритм до вивчення теми «Ненаголошені в корені слова, що перевіряються наголосом» (3 клас);
- користуючись підручником для 4 класу, розробити питання для тематичної атестації з теми «Речення»;
- розробити 2 – 3 проблемні ситуації на матеріалі лексики. Наприклад, учитель пропонує учням виконати ще одну вправу і чує репліку: «Ми вже і так заморилися». Можна зробити невеличку паузу і запитати: «А чи знаєте, що у слові «заморилися» заховалася історія наших предків?». В очах учнів виникає цікавість. Тоді продовжуємо: «Ще до прийняття християнства наші прадіди поклонялися багатьом богам; серед них була й богиня сну, відпочинку Морина. Вона й морила людей сном, утомою; звідти, з сивої давнини, й прийшли до нас слова: моритися, заморитися»;
- провести експеримент для порівняння ефективності використання готової наочності та тієї, яка накреслюється на дошці під час пояснення;
- розробити конспект уроку вивчення теми «Замітка до газети» (4 клас), використовуючи інтерактивні методи і засоби навчання; підготуватися до його проведення з подальшим обговоренням;
- у письмовій формі зробити висновок, наскільки вибір методу залежить від рівня майстерності вчителя; підтвердити таку залежність конкретними фактами із спостережень, а також посиланням на джерела;
- підготувати анотований список методичних статей на тему «Ефективні форми сучасного уроку української мови в початкових класах»;
- розробити фрагмент підведення підсумку уроку на тему «Відмінювання іменників» (4 клас);
- чи повинен урок мови містити крім навчально-виховного, ще й розважальний елемент? Розробити такий урок; підготуватися до його проведення;
- розробити конспект нестандартного уроку рідної мови й оформити його відповідно вимог;
- провести урок узагальнення вивченого з певної мовної теми в терміни, встановлені розкладом, зробити його самоаналіз;
- скласти план-конспект уроку навчального переказу; провести і проаналізувати його;
- взяти участь в обговоренні уроків студентів мікрогрупи й описати їх у щоденнику спостережень.

Важливою складовою педагогічної практики є дослідницька діяльність студентів, пов'язана з підготовкою, написанням і захистом випускних кваліфікаційних (дипломної, магістерської) робіт. У відповідності з обраною темою наукового дослідження майбутні вчителі застосовують ті методи, з якими вони познайомились під час вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу. На практиці теоретичні уявлення про наукові методи переростають у свідоме їх застосування, наслідком цього є розвиток дослідницько-аналітичних умінь. Останніми, як відомо, забезпечується успішність одного з видів сучасної педагогічної діяльності – діагностичної, без оволодіння якою вчитель не вирішує поставлених задач.

Ефективність практики в значній мірі залежить від чіткості й грамотності її організації. Буває, що студенти стикаються з певними неузгодженостями, що трапляються як з вини університету, так і з причини деякої віддаленості шкіл від вирішення організаційних питань. Для того, щоб узгодити роботу вчителів і методистів (викладачів університету) потрібно проводити спільне обговорення завдань, змісту й організаційних форм педпрактики. Тому на особливу увагу заслуговують настановчі й підсумкові конференції, на яких можна виявити найбільш раціональні, оптимальні способи та засоби проведення практики, сформулювати позитивну мотивацію студентів і керівників педпрактики, чітко визначити права та обов'язки всіх її учасників. Ідеальним варіантом взаємодії університету і базової школи є проведення спільних засідань кафедр і методичних об'єднань, робота вчителів зі студентами в університеті (за сумісництвом) та викладачів – у школі.

Запропоновані у статті шляхи вдосконалення педагогічної практики, сподіваємося, будуть сприйняті не як істина в останній інстанції, а як запрошення зацікавлених осіб до спільного пошуку оптимальних змісту й організаційних підходів в умовах оновлення педагогічної освіти.

Використані джерела

1. Зміст, дидактичні структури та методичне забезпечення уроків у початкових класах / за ред. проф. Г.П. Коваль. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 192 с.
2. Коваль Г.П. Методика викладання української мови: Навчальний посібник для студентів педінститутів, гуманітарних університетів, педагогічних коледжів. – Тернопіль: Астон, 2008. – 287 с.

3. Робоча навчальна програма виробничої педагогічної практики для підготовки фахівців напряму 7.010102; 8.010102 «Початкова освіта» за вимогами кредитно-трансферної системи навчання /Упоряд. Г. Коваль, Т. Суржук. Під заг. ред. проф. Г.П. Коваль. – Рівне: РДГУ, 2010. – 35 с.
4. Робоча навчальна програма дисципліни «Методика викладання української мови в початковій школі» (за вимогами кредитно-трансферної системи) для підготовки фахівців напряму 6.010102 «Початкова освіта» / Укладач Т.Б. Суржук. За загальною науковою редакцією д.пед.н., проф. Г.П.Коваль. – Рівне: РДГУ, 2010. – 69 с.

*Тишина Вікторія Вікторівна,
вчитель початкових класів спеціалізованої школи. №15 м.Рівного*

Сучасний вчитель початкових класів: взаємодія ВНЗ та школи

Педагогічна діяльність (зокрема на уроці) багата на безліч непередбачених "дрібниць". Вони можуть продовжувати різноманітні ситуації - від комічних до трагічних. І усвідомлюючи реальну можливість появи їх на тернистій педагогічній дорозі, так і хочеться вигукнути: "Несповідими шляхи твої, вчителю!"

Однак не варто так уже й лякатися тих невідомих "дрібниць". Бо інакше вони можуть і справді повести вчителя по несповідимих стежинах, витіснити геть на узбіччя.

Кілька порад молодим колегам, які допоможуть їм уникати вже згадуваних "дрібниць" у роботі з учнями.

Ми обрали найбільш благородну професію у світі. Бо від нас, педагогів, залежить духовне здоров'я людства. А це безцінне багатство!

Найпершими вихователями дитини є батьки. Вони насамперед відповідають перед власною совістю, народом, державою за вихованість своїх дітей. Адже саме в сім'ї закладаються основи гуманності, корінь духовності, фундамент особистості людини. Звідси дитина виносить своє світосприймання, ставлення до праці, до інших людей.

Учитель - духовний продовжувач святої справи Матері і Батька. Він допомагає їм втілити в життя мрію про формування повноцінного громадянина нашої України, духовно багаті дочки чи сина. При цьому педагог виступає не як приватна особа, а як уповноважений суспільства. Отже, в його діяльності мають гармонійно поєднуватися інтереси батьків і суспільства.

Особливість нашої професії ще й у тому, що ні батьки, ні дитина здебільшого не мають змоги обирати для себе вчителя. Через це вони часто покладаються на долю. Та завжди потаємно плачуть надію, щоб вихователь трапився найкращий: розумний, ерудований, чуйний, доброзичливий, умілий. І коли батьки читають або чують про педагога-майстра, який досягає вагомих успіхів у навчально-виховній роботі, то вони потай мріють або й вголос висловлюють побажання: „От би для нашої дитини такого вчителя!..". Тому кожен із нас має постійно пам'ятати: „Я повинен виправдати велике довір'я суспільства і сподівання батьків".

Та вже з перших кроків ми не маємо права посягати у серцях вихованців та їхніх батьків зерна розчарування.

А.С.Макаренко писав: „Немає більш діалектичної науки, ніж педагогіка, і тому ні в якій галузі дані досвіду не мають такого великого значення". Досвіду, який набувався тисячоліттями, формувався ще тоді, коли не було ні шкіл, ні учителів у сучасному розумінні. Та й професійні педагоги, розвиваючи мистецтво виховання, постійно збагачували і збагачують арсенал навчально-виховної діяльності. Нехтувати цим багатством - збіднювати себе.

Молодий учитель нерідко на початковому етапі педагогічної діяльності зустрічається із значними труднощами, що інколи призводять навіть до сумнівів у правильності вибору професії. І це тому, що він не володіє арсеналом методів і прийомів, апробованих старшими колегами. Ми далекі від проповіді шаблонності, рецептності. Але є такі „ключики" в педагогічній діяльності, які можна творчо застосувати у споріднених ситуаціях, що допоможе молодому вчителю уникнути надмірних труднощів та помилок у своїй роботі \ учнями.

У запропонованій праці ми і маємо намір узагальнити психічну частину педагогічного досвіду, я кого так бракує нашим молодим колегам. Його творче використання є, на наш погляд, тими першими сходинками, які ведуть до оволодіння мистецтвом навчання й виховання учнів.

Так що ж таке педагогічна майстерність? І чи не являє вона собою якийсь загадковий феномен, притаманний лише обраним, винятковим людям?

Педагогічна майстерність - це досконале, творче виконання вчи і елементів професійних функцій на рівні мистецтва, результатом чого є створення оптимальних соціально-психологічних умов для становлення особистості кожного учня, забезпечення високого рівня інтелектуального розвитку, виховання кращих моральних якостей, духовного збагачення школярів. Мине випадково підкреслюємо, що педагог, який прагне до майстерної-І і, має проводити навчально-виховну роботу на рівні мистецтва, тобто вміло, вправно, оскільки вона скерована на формування особистості вихованця.

Саме на цьому аспекті педагогічної діяльності наголошував К.Д.Ушинський, коли писав: „Усяка практична діяльність, що прагне задовольнити вищі моральні і взагалі духовні потреби людини, тобто ті потреби, які належать виключно людині і становлять виключно риси її природи, це вже мистецтво. У цьому розумінні педагогіка буде, звичайно, вищим з мистецтв, бо вона прагне задовольнити найбільшу з потреб людини і людства - їхнє прагнення до вдосконалення у самій людській природі: не до вираження довершеності на полотні або в

ЗМІСТ

Передмова		4
Колупасва Т.Є.	<i>Сучасний стан та перспектива розвитку системи професійної педагогічної освіти</i>	6
Білявцева О.В.	<i>Православна педагогіка України: історія, реалії та перспективи</i>	10
Бірюкова Н.В.	<i>Розвиток жіночої освіти на Волині (кінець XVIII – початок XX ст.)</i>	15
Бондарук І.М.	<i>Формування професійно-значущих компонентів викладача вищої школи</i>	19
Бондарчук А.І.	<i>Навчально – виховна діяльність Київських вищих жіночих курсів (1878 – 1920 рр.)</i>	20
Бордюк В.М.	<i>Мотивація професійного розвитку майбутніх вчителів засобами психологічного тренінгу</i>	24
Боровець О.В.	<i>Складові комунікативної компетентності педагога</i>	28
Боровець С.В.	<i>Особливості адаптації молодого педагога до практичної діяльності у школі</i>	31
Бричок Б.П.	<i>Технологічна компетентність сучасного педагога</i>	32
Бричок С.Б.	<i>Інтерактивні методи формування творчого потенціалу особистості майбутнього педагога у процесі вузівського навчання</i>	37
Вальчук І.А.	<i>Внесок вітчизняних та зарубіжних педагогів у розвиток питань моральної вихованості</i>	40
Вашкевич Т.В.	<i>Організація педагогічного спілкування учителя й учнів у початкових класах</i>	41
Веремчук А.П.	<i>Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до формування освітніх цінностей учнів</i>	43
Ганжа М.В.	<i>Естетичне виховання засобами дизайну в педагогічній теорії та виховній практиці зарубіжних країн</i>	47
Герасимчук А.М.	<i>Історико-педагогічні аспекти розвитку освіти на Західноукраїнських землях у VI – VIII столітті</i>	48
Головко В.А.	<i>Елементи розвивального навчання на уроках української мови</i>	50
Грипич С.Н.	<i>Педагогічна майстерність вчителя при викладанні літератури для дітей</i>	52
Грицкевич Н.М.	<i>Педагогічна майстерність та її роль у морально-культурному розвитку особистості (на прикладі діяльності керівника гуртка «Духовної пісні» Рафалівського центру дитячої та юнацької творчості)»</i>	55
Гудовсек О.А.	<i>Роль вчителя початкових класів в естетичному вихованні школярів</i>	58
Далінчун Ю.В.	<i>Національне виховання – невід’ємний компонент сучасного молодого покоління</i>	60
Джас М.І.	<i>Образ вчителя у творчій спадщині Якова Теофановича Чепіги</i>	62
Дмитрук Р.М.	<i>Дидактичні умови організації самостійної роботи студентів</i>	64
Єрмейчук Г.В.	<i>Самоосвіта як головний чинник професійної підготовки вчителя</i>	66
Захарчук З.О.	<i>Застосування наочності під час навчання за Букварем</i>	68
Захарчук І.В.	<i>Організаційно-педагогічна діяльність школи щодо сприяння успішній адаптації молодих педагогів до професійної діяльності</i>	71
Іванова Л.І.	<i>Формування літературознавчої компетентності майбутнього учителя початкових класів</i>	74
Катеринюк В.І.	<i>Самооцінка вчителя – самосприйняття учнів</i>	77
Квач О.І.	<i>Модернізація освіти в Україні</i>	79
Кмитюк О.В.	<i>Сучасні інноваційні технології навчання</i>	82
Ковальчук Т.М.	<i>Життя і діяльність М. І. Демкова (1859 – 1939)</i>	84
Красовська О.О.	<i>Реалізація інноваційних технологій мистецької освіти у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи</i>	87
Кривко В.Г., Гисюк Н.В., Коваль Г.Є.	<i>Професійне та особистісне зростання майбутнього вчителя початкових класів на різних рівнях його становлення</i>	91
Крикун Ю.В.	<i>Методи та засоби навчання на основі взаємної діяльності учителя та учнів</i>	95
Лавренчук А.П.	<i>Проблеми виховання в сучасній сім’ї</i>	96
Лебедь Л.П.	<i>Актуальність проблеми громадянського виховання на сучасному етапі реформування освіти</i>	99
Лисак М.Г.	<i>Виховання культури поведінки дошкільників у процесі підготовки їх до школи</i>	100
Лисюк В.П.	<i>Філософська система Ж.-Ж. Руссо</i>	102
Маліванчук М.В.	<i>Мовно-мовленнєві аспекти вивчення слова на уроці української мови в початкових класах</i>	103
Мельник А.С.	<i>З досвіду використання різнорівневого мовного аналізу і синтезу на уроках української мови в початкових класах</i>	106
Мельник Ю.В.	<i>Використання інтерактивних технологій навчання на уроках у початкових класах</i>	109
Міщеня О.М.	<i>Відповідальність вчителя початкових класів як професійна якість</i>	110
Мосійчук Г.А.	<i>Формування професійних якостей майбутнього вчителя</i>	112

Навозняк Л.Л.	<i>Вплив фольклору на формування професійних якостей майбутнього вчителя</i>	114
Наумова І.Б.	<i>Джон Локк – філософ, політик, педагог</i>	116
Никонєць О.Я.	<i>Взаємозв'язок школи та сім'ї в контексті етичного виховання</i>	118
Пашук А.С.	<i>Збагачення змісту структурних компонентів уроків образотворчого мистецтва в початкових класах</i>	120
Перець О.М.	<i>«Професійна підготовка вчителя» як засіб формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів в умовах ВНЗ</i>	123
Петровець О.І.	<i>Пріоритетні напрями гуманізації освіти і виховання в сучасній школі</i>	126
Пітик С.М.	<i>Статеве виховання школярів як проблема педагогічної науки і практики 20 – 30 рр. XX століття</i>	127
Пучко Т.А.	<i>Адаптація молодого вчителя початкових класів до практичної діяльності у школі</i>	129
Раджабова Т.М.	<i>Ціннісні орієнтації сучасного вчителя початкових класів</i>	132
Рижа С.М.	<i>Питання жіночої освіти в урядовій політиці (XIX – початок XX століття)</i>	134
Рицька Н.Ф.	<i>Гендерне виховання учнів початкової школи як важлива ланка соціально-педагогічної діяльності</i>	135
Суржук Т.Б.	<i>До питання про зміст і організацію педагогічної практики в умовах модернізації системи підготовки вчителів початкової школи</i>	138
Тишина В.В.	<i>Сучасний вчитель початкових класів: взаємодія ВНЗ та школи</i>	141
Ткачук Н.О.	<i>Розвиток духовно-екологічної культури у студентській молоді</i>	143
Усач (Крижанська) Л.В.	<i>Вплив національних традицій на формування педагогічної культури майбутнього вчителя початкових класів</i>	144
Харитонюк Н.П.	<i>Інтеграція змісту навчальних предметів в початковій школі</i>	147
Цяк Л.М.	<i>До питання концепції та структуризації підручника</i>	151
Чугай Ю.М.	<i>Комплексний аналіз тексту як основа розвитку мовленнєвих знань, умінь та навичок молодших школярів з української мови</i>	153
Шевців З.М.	<i>Розвиток соціально-педагогічних цінностей у процесі підготовки вчителя початкових класів</i>	155
Шурин О.І.	<i>Самоосвіта як умова професійного становлення майбутнього вчителя</i>	156
Юськова Т.В.	<i>Понятійний зміст та види педагогічної оцінки знань</i>	159
Яковичина Т.В.	<i>Творчий розвиток особистості дитини в умовах навчально-виховного комплексу</i>	162
Ярошик І.О.	<i>Особливості навчально – виховного процесу Київського Фребелівського педагогічного інституту</i>	165
Ясен Т.А.	<i>Використання елементів усної народної творчості на уроках</i>	167
Шевчук Т.Б.	<i>Етимологічний аналіз як засіб формування мовно-професійної компетентності майбутніх вчителів початкових класів</i>	168
Давнюк С.В.	<i>Елементи теорії складного речення у підготовці майбутнього вчител</i>	171
Бублей Л.І.	<i>Проектна діяльність у початковій школі</i>	173
Гараніч Т.Г.	<i>Дидактичні ігри на уроках у початковій школі</i>	182
Кондратюк С.В.	<i>Нестандартні методи навчання учнів динамічному читанню</i>	190
Христянович Г.В.	<i>Науково-педагогічна діяльність В.І. Поцагайби (друга половина 40-х - 50-і роки XX ст.)</i>	194
Цибульська Л.І.	<i>Система розвитку професійної компетентності педагогів</i>	195
Шведюк М.С.	<i>Педагогічна майстерність вчителя – шлях до оновлення освіти</i>	198
Бандюк В.О.	<i>«Веселкова» технологія у навчанні математики</i>	200
Батьковець С.І.	<i>Проблема навчання і виховання обдарованої дитини</i>	202